

Trest bývalému řediteli Novy za dovoz umění. Jeho sbírka obrazů je však unikátní.

Železný: dva roky s podmínkou

Zatímco mnohé mediální aktivity, politické názory a veřejná vystoupení Vladimíra Železného lze považovat za – jemně řečeno – sporné, tak nad způsobem, jakým si vede v roli **SBĚRATELE UMĚNÍ**, se dá jen uznale pokývat hlavou.

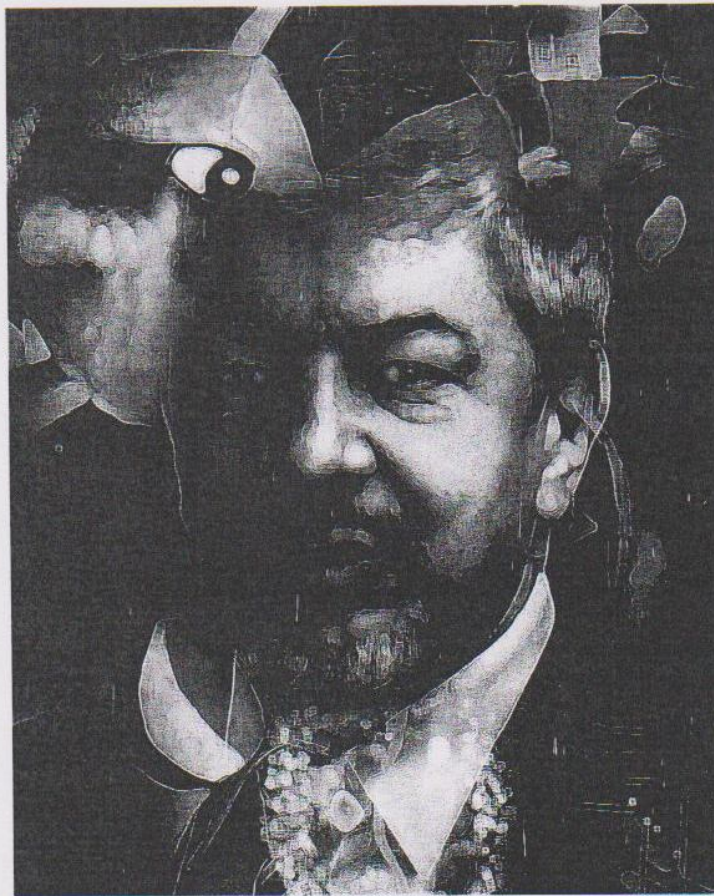
Na poli sběratelství výtvarného umění je Vladimír Železný pokládán za absolutní českou špičku, někdy bývá dokonce přirovnáván k Vincenci Kramářovi. Paradoxně však právě kvůli umění má vážné problémy se zákonem a od minulého týdne si musí dávat hodně pozor ve všem, co udělá. Dostal dvouletý trest s podmíněným odkladem na čtyři roky, neboť podle Vrchního soudu krátil daň.

Jedná se o jedenáct let starý případ týkající se souboru obrazů od Emila Filly, Andrého Nemese a Alfreda Justitze, které Železný zakoupil pro svou sbírku v Londýně a New Yorku. Městský soud požadoval ještě uhrazení pěti milionů korun, ovšem to soud vyšší instance nepotvrdil, nicméně na podmínečném odsouzení trvá, protože Železný neuhradil DPH. Je to hloupost. A zavání to snahou za každou cenu dokázat, že na každého jednou dojde.

Lidé, kteří umění dovážejí, by měli být hýčkáni daňovými úlevami – a ne trestáni. Je známá věc, že bohatství amerických uměleckých sbírek vzniklo právě na tomto principu, protože dovoz obrazů, grafik či soch tam nepodléhal ani žádnému clu, ani žádné dani. Díky tomu ve dvacátém století USA utekly celému světu i v oblasti výtvarného umění. Takového stavu věci se podařilo dosáhnout nyní i v zemích Evropské unie, takže kdyby Železný kupoval o pár let později, bylo by všechno v úplném pořádku: DPH se už neplatí (ovšem z takzvaných třetích zemí – včetně USA – dělá při dovozu umění daň devět procent z jeho ceny).

LOGICKÝ KROK

Vladimír Železný začal umění sbírat ve druhé polovině devadesátých let. Železný je nejenom inteligentní, ale zároveň má dobrý vkus a to je pro ambiciózního sběratele – vedle dostatečného množství peněz – nezbytná kombinace. Rychle si osvojil dějiny českého umění dvacátého století, zaměřil se

**ŽELEZNÉHO SBÍRKA TU JAKO TRVALÁ
HODNOTA ZŮSTANE. SPORY O JEHO
MORALITU BUDOU ZAPOMENUTY.**

na klasickou modernu, kubismus, předválečnou avantgardu, dále pak zejména na šedesátá léta (dobu svého mládí) a sedmdesátá léta, kde jeho zájem končí. Umění mladšího data ho nezajímá, nevěří mu.

To, že chce sbírat na nejvyšší profesionální úrovni, dokázal, když začal spolupracovat s Magdalenou Juříkovou, přední historičkou umění, která se stala ředitelkou jeho Galerie Zlatá husa: „Když jsem začala s Vladimírem Železným v roce 1999 spolupracovat,

jeho sbírka čítala okolo šesti set položek. Bylo na ní vidět, že sběratel měl k věci, na které se soustředil, blízký vztah. Nejprve jsme spolu dva víkendy strávili nad obrazy. Bylo to až dojemné, vzal každý obraz do ruky a řekl k němu svoji interpretaci. Kupuje si totiž jenom díla, jež ho opravdu osloví.“ Byl to logický krok, protože jakmile se sbírka začne rozrůstat, není už v silách amatéra, třebaže sebevíce poučeného, aby udržel její smysluplný tvar.

ZLATÁ ŠEDESÁTÁ

Kupříkladu sběratel Michael Ringier, vydavatel Reflexu, všechny svoje nákupy konzultuje s Beatrix Rufovou z curyšské Kunsthal- le, kterou jmenoval kurátorkou své sbírky.

Magdalena Juříková doplňuje: „Vladimír Železný si uvědomil, že jeho sběratelská činnost přerostla soukromou bází, a rozhodl se, že sbírku zveřejní a učiní ji dostupnou i ostatním.“ Během deseti let, co působí v Galerii Zlatá husa, jí rukama prošlo na tisíc obrazů, které spolu se Železným nakupovala. Sbírka má tedy okolo šestnácti set položek a to je počet překonávající i slavnou kolekci Medy Mládkové. Ačkoli je to množství obrovské, rozhodující je kvalita.

Když začal v devadesátých letech nakupovat Vladimír Železný, dodal trhu s uměním dosud chybějící finanční náboj: na korunu nehlédl a pro řadu umělců to znamenalo vítané přilepšení ke směšným penzím a důstojné stáří. Těžko soudit, kolik vlastně utratil, ale určitě se jedná o devítimístnou částku. Jinými slovy, do umění dal stovky milionů.

Bez obrazů ze Zlaté husy se dnes neobejdou monografie, bývají často představovány na velkých výstavách. Samotná galerie v pražské Dlouhé třídě je veřejnosti otevřena vždy v pondělí, kdy jsou státní galerie a muzea zavřené. Malíř Jan Paul dospěl k tomuto názoru: „Úvahy o menších či větších ‚nováckých debilech‘ spláchně čas, Železného sbírka tu jako trvalá hodnota zůstane a spory o morali- tu jejího tvůrce si nebude už nikdo pamatovat.“ Ostatně také proto si lidé umění kupují a budují muzea: aby překročili vlastní stín. Kdo dnes ví, že Salomon R. Guggenheim zbohatl na zlatě vykutáném na Klondiku? A určitě ještě dříve zapomeneme, že Vladimír Železný ve stejném týdnu, kdy dostal trest za krácení daně, vehementně hájil podmínovací tvar „chcete, aby jste“ na plakátech k volbám do Evropského parlamentu, místo aby přiznal, že jedině „abyste“ je správný. I vzdělání muži dělají hrubé chyby ...